ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Төмөрбулаг сумын ЗДТГ-ын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2024/49/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Хөвсгөл аймаг
2023 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар
Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр
Утас: 99089116 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Б.Давааням
Утас: 92113932 Цахим хаяг: davaanyamb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.20 № 01/47

танай ____________-ны № ____________-т

ТӨМӨРБУЛАГ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Г.НЯМХАНД ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төмөрбулаг сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төмөрбулаг сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 109,480.0 мянган төгрөгийн бохирын болон ариутгалын авто машин, аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр нийлүүлэгдсэн 10,097.2 мянган төгрөгийн хог преслэгчийг тус тус хүлээн авч үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Байгууллагын төсвөөс төрийн албан хаагчдын тэмцээнд оролцсон тамирчдын буудлын зардалд 440.0 мянган төгрөг, хоолны зардалд 2,130.0 мянган төгрөг, нийт 2,570.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Байгууллагын эзэмшилд нийт 58 газар байгаагаас гэрээ гэрчилгээ газрын кадастрын зураггүй нийт 43 газар байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Засаг даргын Тамгын газрын дарга нь сумын Засаг даргатай 2023 онд хэрэгжүүлэх гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 6 зорилт 150 арга хэмжээний хүрээнд байгуулж, хэрэгжилтийг 98.0 хувьтай биелүүлж ажилласан байна.

6724040047

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**150,823,434.94**	**163,661,649.15**
33	**АВЛАГА**	2,041,049.94	12,574,464.15
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	164,908.79	00.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	00.00	9,635,442.15
335	**Бусад авлага**	1,876,141.15	2,939,022.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	1,876,141.15	2,939,022.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	148,782,385.00	151,087,185.00
351	**Түүхий эд материал**	5,926,150.00	5,926,150.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	5,926,150.00	5,926,150.00
354	**Хангамжийн материал**	138,966,235.00	141,311,035.00
35410	Бичиг хэргийн материал	833,500.00	978,500.00
35420	Аж ахуйн материал	13,943,148.00	15,554,148.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,215,100.00	2,087,900.00
35450	Барилгын засварын материал	236,400.00	2,863,400.00
35470	Бусад хангамжийн материал	121,738,087.00	119,827,087.00
35600	Мал амьтад	3,890,000.00	3,850,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**978,700,265.92**	**1,176,626,091.29**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	978,700,265.92	1,176,626,091.29
392	**Биет хөрөнгө**	949,363,968.57	1,147,979,793.82
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	601,012,076.00	538,959,934.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-145,819,760.83	-105,439,332.03
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	181,359,133.00	294,339,133.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-59,813,451.55	-82,665,524.86
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	219,021,116.86	223,282,274.08
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-66,983,602.33	-93,456,162.23
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	32,032,340.77	34,886,194.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-12,674,329.06	-16,585,039.99
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	330,780,254.91	330,780,254.91
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-164,188,616.08	-159,068,029.82
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	65,072,500.04	209,074,800.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-30,433,693.16	-26,128,707.24
393	**Биет бус хөрөнгө**	29,336,297.35	28,646,297.47
39301	Програм хангамж	2,680,000.00	2,680,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-517,499.91	-1,207,499.79
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	27,173,797.26	27,173,797.26
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,129,523,700.86**	**1,340,287,740.44**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**868,600.00**	**3,526,099.02**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	868,600.00	3,526,099.02
413	**Өглөг**	868,600.00	3,526,099.02
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	00.00	1,889,899.02
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	189,400.00	00.00
4136	**Бусад өглөг**	679,200.00	1,636,200.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	679,200.00	1,636,200.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,128,655,100.86**	**1,336,761,641.42**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,128,655,100.86	1,336,761,641.42
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	415,830,761.84	415,830,761.84
51101	Өмч: - төрийн	415,830,761.84	415,830,761.84
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	593,470,757.03	852,705,159.59
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	466,751,731.91	644,598,619.03
51220	Тайлант үеийн үр дүн	126,719,025.12	208,106,540.56
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	119,353,581.99	68,225,719.99
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,129,523,700.86**	**1,340,287,740.44**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**673,416,311.00**	**996,787,004.08**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**223,550,361.00**	**296,194,757.08**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	223,550,361.00	296,194,757.08
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	158,747,961.00	272,274,257.08
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого үндсэн хөрөнгө	157,698,461.00	271,269,257.08
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого бараа материал	64,802,400.00	23,920,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	49,500.00	5,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	1,000,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**449,865,950.00**	**700,592,247.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	28,420,150.00	38,489,847.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	620,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,340,800.00	6,520,846.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	23,459,350.00	31,969,001.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	421,445,800.00	662,102,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	421,445,800.00	662,102,400.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**543,937,285.88**	**754,117,530.19**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**543,937,285.88**	**754,117,530.19**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	505,420,148.35	717,782,136.76
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	259,232,485.57	433,020,159.38
210101	Үндсэн цалин	204,035,433.95	299,814,618.63
210102	Нэмэгдэл	39,262,207.62	103,458,863.75
210104	Урамшуулал	15,934,844.00	29,746,677.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	32,410,240.46	54,631,639.21
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,206,210.02	37,310,832.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,551,007.30	3,464,161.28
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,040,866.43	866,040.32
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	510,141.86	4,330,201.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,102,014.85	8,660,403.18
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	29,437,739.82	37,417,146.79
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,455,585.82	5,538,750.79
210302	Түлш, халаалт	26,897,154.00	31,878,396.00
210303	Цэвэр, бохир ус	85,000.00	00.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	31,244,145.68	36,228,869.00
210401	Бичиг хэрэг	4,445,199.68	4,055,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,930,125.00	24,768,366.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,305,611.00	3,269,903.00
210404	Ном, хэвлэл	274,960.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	827,150.00	200,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,461,100.00	3,895,600.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	00.00	40,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	2,883,550.00	8,217,200.00
210604	Урсгал засвар	2,883,550.00	8,217,200.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	940,000.00	1,813,600.00
210702	Дотоод албан томилолт	940,000.00	1,813,600.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	39,686,591.00	22,293,424.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,522,788.00	21,131,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	66,000.00	54,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	247,474.00	131,974.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,829.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	687,500.00	656,000.00

210807	Газрын төлбөр	140,000.00	320,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	109,585,395.82	124,160,098.38
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,771,210.00	14,410,600.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	78,814,185.82	109,749,498.38
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	38,517,137.53	36,335,393.43
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	16,508,300.00	2,065,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,432,800.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,075,500.00	2,065,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	22,008,837.53	34,270,393.43
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,008,837.53	34,270,393.43
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**129,479,025.12**	**242,669,473.89**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	2,760,000.00	34,562,933.33
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	00.00	1,905,933.33
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	-2,760,000.00	-34,562,933.33
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**126,719,025.12**	**208,106,540.56**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**450,915,450.00**	**703,473,388.15**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,049,500.00**	**1,005,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	1,049,500.00	1,005,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	1,049,500.00	1,005,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	49,500.00	5,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	1,000,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**449,865,950.00**	**702,468,388.15**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	28,420,150.00	40,365,988.15
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	620,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,340,800.00	6,520,846.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	23,459,350.00	33,845,142.15
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	421,445,800.00	662,102,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	421,445,800.00	662,102,400.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**442,845,450.00**	**665,161,388.15**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**442,845,450.00**	**665,161,388.15**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**402,452,171.32**	**619,190,552.57**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	259,232,485.57	431,192,413.42
210101	Үндсэн цалин	204,035,433.95	298,765,858.36
210102	Нэмэгдэл	39,262,207.62	102,679,878.06
210104	Урамшуулал	15,934,844.00	29,746,677.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	32,575,149.25	54,404,577.36
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,371,118.81	37,078,504.13
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,551,007.30	4,322,141.67
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,040,866.43	3,467,593.29
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	510,141.86	867,048.37
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,102,014.85	8,669,289.90
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	29,315,052.50	37,318,068.79
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,332,898.50	3,668,650.79
210302	Түлш, халаалт	26,897,154.00	33,649,418.00
210303	Цэвэр, бохир ус	85,000.00	00.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	25,716,671.00	31,908,278.00
210401	Бичиг хэрэг	2,535,000.00	4,950,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,554,500.00	16,975,675.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,305,611.00	5,591,003.00
210404	Ном, хэвлэл	274,960.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	712,500.00	200,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,334,100.00	4,191,600.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	4,872,200.00	12,320,000.00
210604	Урсгал засвар	4,872,200.00	12,320,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	940,000.00	1,813,600.00
210702	Дотоод албан томилолт	940,000.00	1,813,600.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	19,510,903.00	27,063,515.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	18,267,100.00	25,821,091.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	66,000.00	54,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	247,474.00	131,974.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,829.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	767,500.00	736,000.00
210807	Газрын төлбөр	140,000.00	320,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	30,289,710.00	23,170,100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,289,710.00	23,170,100.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**40,393,278.68**	**45,970,835.58**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	16,508,300.00	2,065,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,432,800.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,075,500.00	2,065,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	23,884,978.68	43,905,835.58
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	23,884,978.68	43,905,835.58
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**8,070,000.00**	**38,312,000.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**8,070,000.00**	**38,312,000.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**8,070,000.00**	**38,312,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	8,070,000.00	38,312,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	8,070,000.00	38,312,000.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**-8,070,000.00**	**-38,312,000.00**

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	415,830,761.84	122,409,477.99	80,264,248.88	618,504,488.71
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	78,819,871.20	78,819,871.20
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**415,830,761.84**	**122,409,477.99**	**159,084,120.08**	697,324,359.91
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	307,667,611.83	307,667,611.83
C08	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**415,830,761.84**	**119,353,581.99**	**593,470,757.03**	1,128,655,100.86
D01	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**415,830,761.84**	**119,353,581.99**	**593,470,757.03**	1,128,655,100.86
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	51,127,862.00	51,127,862.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**415,830,761.84**	**119,353,581.99**	**644,598,619.03**	1,179,782,962.86
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-51,127,862.00	00.00	-51,127,862.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	208,106,540.56	208,106,540.56
D09	**2023 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл**	**415,830,761.84**	**68,225,719.99**	**852,705,159.59**	1,336,761,641.42

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**				
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	663,102,400.00	628,837,006.57	34,265,393.43	94.8
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	663,102,400.00	628,837,006.57	34,265,393.43	94.8
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	661,777,400.00	627,512,006.57	34,265,393.43	94.8
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	444,912,800.00	431,192,413.42	13,720,386.58	96.9
210101	Үндсэн цалин	299,034,000.00	298,765,858.36	268,141.64	99.9
210102	Нэмэгдэл	104,007,600.00	102,679,878.06	1,327,721.94	98.7
210104	Урамшуулал	41,871,200.00	29,746,677.00	12,124,523.00	71.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	55,999,100.00	54,404,577.36	1,594,522.64	97.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	37,637,800.00	37,078,504.13	559,295.87	98.5
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,077,300.00	4,322,141.67	755,158.33	85.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,542,300.00	3,467,593.29	74,706.71	97.9
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	885,700.00	867,048.37	18,651.63	97.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,856,000.00	8,669,289.90	186,710.10	97.9
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	39,180,000.00	37,318,068.79	1,861,931.21	95.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,080,000.00	3,668,650.79	411,349.21	89.9
210302	Түлш, халаалт	34,500,000.00	33,649,418.00	850,582.00	97.5
210303	Цэвэр, бохир ус	600,000.00	00.00	600,000.00	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	32,170,000.00	28,796,878.00	3,373,122.00	89.5
210401	Бичиг хэрэг	4,900,000.00	4,900,000.00	0.00	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	14,440,000.00	14,414,275.00	25,725.00	99.8
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,000,000.00	5,591,003.00	408,997.00	93.2
210404	Ном, хэвлэл	500,000.00	00.00	500,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,750,000.00	200,000.00	1,550,000.00	11.4
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,580,000.00	3,691,600.00	888,400.00	80.6
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	47,184,100.00	40,998,000.00	6,186,100.00	86.9
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	19,000,000.00	19,000,000.00	0.00	100.0
210602	Тавилга	1,680,000.00	1,680,000.00	0.00	100.0
210604	Урсгал засвар	26,504,100.00	20,318,000.00	6,186,100.00	76.7
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,400,000.00	1,813,600.00	586,400.00	75.6
210702	Дотоод албан томилолт	2,400,000.00	1,813,600.00	586,400.00	75.6
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	29,031,400.00	26,553,169.00	2,478,231.00	91.5
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	26,732,200.00	25,310,745.00	1,421,455.00	94.7
210803	Даатгалын үйлчилгээ	600,000.00	54,450.00	545,550.00	9.1
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250,000.00	131,974.00	118,026.00	52.8
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	129,200.00	00.00	129,200.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,000,000.00	736,000.00	264,000.00	73.6
210807	Газрын төлбөр	320,000.00	320,000.00	0.00	100.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	10900000.00	6435300.00	4,464,700.00	59.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,900,000.00	6,435,300.00	4,464,700.00	59.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	1325000.00	1325000.00	0.00	100.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	1,325,000.00	1,325,000.00	0.00	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,325,000.00	1,325,000.00	0.00	100.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	663,102,400.00	628,837,006.57	34,265,393.43	94.8

1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	585,529,400.00	627,832,006.57	-42,302,606.57	107.2
132001	Орон нутгийн төсвөөс	585,529,400.00	627,832,006.57	-42,302,606.57	107.2
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	77,573,000.00	1,005,000.00	76,568,000.00	1.3
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	5,000.00	-5,000.00	#DIV/0!
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	100.0
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	76,573,000.00	00.00	76,573,000.00	-
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	26.00	26.00	0.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	08.00	08.00	0.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12.00	12.00	0.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	02.00	02.00	0.00	100.0
620004	Гэрээт ажилтан	04.00	04.00	0.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**40,365,988.15**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**40,365,988.15**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	29,990,546.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	3,111,400.00
210401	Бичиг хэрэг	50,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,561,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	500,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	5,322,000.00
210602	Тавилга	2,090,000.00
210604	Урсгал засвар	3,232,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	4,822,346.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,822,346.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	16734800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,734,800.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	740000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	740,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	740,000.00
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**9,635,442.15**
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,635,442.15
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	40365988.15
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	40,365,988.15
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,520,846.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	33,845,142.15
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 254,350.8 мянган төгрөгийн алдаа илэрснээс аудитын явцад алдааг бүрэн залруулсан. Үүнд:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгүүдийн үнэ шинэчлэн тогтоосон шийдвэр гарсан байхад хөрөнгүүдийг данснаас хасаж үнэ тогтоож орлогод аваагүй 254,350.8 мянган төгрөгийн алдаа илэрсэн. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4.5."бүх орлого" гэсэн заалттай нийцээгүй тул аудитын явцад залруулсан.

Аудитаар нийт 47,702.7 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Илэрсэн зөрчилд 47,702.7 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж , 2,570.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоосон.

5.1 Төлбөрийн акт

Байгууллагын эзэмшилд байгаа газрын талаар судалгаа авч горим сорил хэрэгжүүлэхэд дараах зөрчилтэй асуудал илэрсэн. Үүнд:

Байгууллагын төсвөөс төрийн албан хаагчдын тэмцээнд оролцсон тамирчдын буудлын зардалд 440.0 мянган төгрөг, хоолны зардалд 2,130.0 мянган төгрөг, нийт 2,570.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.1.3."үр ашигтай байх", "15.1.3.хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох", Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.6.5 "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байгаа тул төлбөрийн акт тогтоохоор шийдвэрлэсэн.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Авлага, өр төлбөртэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Татвар нийгмийн даатгалын шимтгэлийг тооцохдоо зөрүүтэй тооцсоноос байгууллагаас авах авлага 2,488.0 мянган төгрөг, байгууллагад төлөх өглөг 1,185.2 мянган төгрөг, ажилчидтай холбогдсон өглөг 1,889.9 мянган төгрөг нийт 3,075.1 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг тус тус үүсгэсэн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5 "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалт болон "Эрх ба үүрэг" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Авлага барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллах.

2. Дотоод хяналт хариуцлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Байгууллагын санхүүгийн тайланг 2024.01.25-ны өдөр гарын үсэг тамга тэмдгээр баталгаажуулаагүй, тодруулга толилуулга бичээгүй тайлан ирүүлсэн. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгэр зүйлийн 54.4.5."санхүүгийн тайлангийн тодруулга", 54.5."Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна" гэсэн заалтууд болон иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Санхүүгийн тайланг гарын үсэг тамга тэмдгээр баталгаажуулж, иж бүрэн бэлтгэж байх.

3. Байгууллагын дансанд бүртгэлтэй газартай холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт: Байгууллагын эзэмшилд нийт 58 газар байгаагаас гэрээ гэрчилгээ газрын кадастрын зураггүй нийт 43 газар байна. Энэ нь Газрын тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1 "Газрыг энэ хуульд заасан зориулалт, хугацаа, болзолтойгоор гэрээний үндсэн дээр зөвхөн эрхийн гэрчилгээгээр эзэмшүүлнэ.", 27.2. "Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээг зөвхөн Монгол Улсын иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад олгоно.", 27.3. "Нэгж талбар бүр эрхийн гэрчилгээтэй байна." 34.10. "Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ нь тухайн газар дээрх тэдгээрийн үл хөдлөх хөрөнгийг улсын бүртгэлд бүртгэх үндэслэл болно" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын эзэмшил газруудыг гэрээ, гэрчилгээтэй болгож, кадастрын зураг хийлгэх.

4. Байгууллагын дансанд бүртгэлтэй газрын үнэлгээтэй холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт: Биет бус хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй 48 газрын нэгж үнийг нь 51.01 төгрөгөөр бүртгэж орлогод авсан байна. Энэ нь засгийн газрын 2018 оны 182 дугаар тогтоолын "бусад сумын төв (хот, тосгон, бусад суурины газар)-ийн газрын үнэлгээний зэрэглэл, 1 га газрын суурь үнэлгээ" 2 дугаар хавсралттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын эзэмшил газруудын үнийг шинэчлэн тогтоох.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс Залруулсан	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бүртгэл тайлагналын алдаа	2	254,350.8	1	149,300.7	1	105,050.1	2	254,350.8
Дүн	**2**	**254,350.8**	**1**	**149,300.7**	**1**	**105,050.1**	**2**	**254,350.8**

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой	3	8,133.1	1	2,570.0			2	5,563.1
Дүн	**3**	**8,133.1**	**1**	**2,570.0**			**2**	**5,563.1**

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Байгууллагын газрын үнэлгээ, бичиг баримттай холбоотой	2						2	
Дүн	**2**						**2**	